

Márk - A csend értéke

Tizenhét éves vagyok, ami a helyzetemből adódóan elég érdekes életkor az állami gondozásban élő gyerekek számára.

A kisebbek szerint majdnem felnőtt vagyok.

A nevelők szerint „példa” – persze, a helyzettől függ, hogy éppen jó vagy rossz.

A rendszer szerint hamarosan „kikerülő”.

De szerintem csak egy átlagos középiskolás fiú vagyok. Az egyszerűség kedvéért Milán: se több, se kevesebb.

Reggelenként mindig ugyanaz a hangzavar ébreszt. Nem ébresztőóra, nem kakaskukorékolás, nem a város zajai, hanem a ház hangjai.

- Valaki csapkodja a fürdőszobaajtót.
- Valaki vitatkozik a zokniján.
- Valaki túl hangosan nevet valamin, ami biztosan nem olyan vicces, de ő nevet. Bár én is tudnék ilyenkor nevetni, de valahogy nem megy.

Heni néni már sűrű-forog a konyhában, készíti a tízórait és a reggelit, hisz nemsokára indulunk a táborba, amit persze minden évben nagyon várok – azaz várnék, ha... Ekkor kopogás és egy kedves hang szakítja meg a gondolatmenetemet.

– Milán, kelés! – kiabál be az ajtón Heni néni.

– Fent vagyok – válaszolom reflexszerűen, pedig még nem.

A plafont bámulom pár másodpercig.

Ez az a rész a napban, amikor még minden csendes lehetne.

De itt sosem az.

Nem egyszerű itt élni: sokan vagyunk, kevés a tér és hiányzik a csend. Az állandó zsibogás, a zaj nagyon fárasztó tud lenni. Itt az ember sosem tud teljesen egyedül lenni.

A közös táborozásnál is ez a gond: a helyszín változik, de a dinamika nem. Csak több fa van körülöttünk.

Az út nem volt hosszú: két kisbusszal mentünk. Az egyik fele a csoportnak Heni nénivel, a másik Bence bácsival.

Miután megérkeztünk, szomorúan konstatáltuk, hogy a két nevelő „merényletet” tervezett ellenünk – főleg ellenem.

A táborhelyen két faház volt két-két szobával, így kettéosztották a csapatot és a tábor struktúráját is ennek megfelelően alakították: minden csapatnak választottak csapatkapitányt.

Vajon kire esett a választás? Persze, rám.

Na mindegy, valahogy túléltem.

Az első feladatnál azonnal jött a káosz. Persze, ez várható volt.

Én csak álltam ott és figyeltem őket: néztem, hogyan vitatkoznak, gesztikulálnak, ugrándoznak.

– Ez így nem jó!

– Add ide!

– Nem úgy kell!

– De én akarom!

A kisebbek lelkesek voltak, a nagyobbak türelmetlenek.

A gyermekotthonban az ember hamar megtanul olvasni a helyzetekből. Ez fontos része a gördülékeny együttélésnek. Pár év után nem kellenek szavak: hangokból, mozdulatokból, tekintetekből látod, ki fáradt, ki ideges, ki sértődött meg és kinek van tele a hócipője mindennel.

– Csend és figyeljetek! – mondtam. Nem kiabáltam, csak kimondtam.

– Ha mindenki egyszerre beszél és csak magára figyel, nem fog menni.

– Segítsetek a kisebbeknek – néztem a nagyobbakra – ti meg hagyjátok, hogy segítsenek.

Az elején még döcögős volt a dolog, de ahogy haladtunk a feladatokkal, egyre jobban ment. Mindenki figyelt a másikra, sikerült csapatban dolgozni. Jó volt látni, hogy még azok is tudnak együttműködni, akik általában egymás ellenét keresik.

Este a faház előtt ültem és hallgattam a tücsökciripelést. Fél füllel figyeltem, hogy bent még susmorognak.

Ekkor Petike leült mellém. Amit érdemes róla tudni: örökmozgó, minden lében kanál, nagyon hangos, folyamatosan kérdez. Most sem volt másképp.

– Te honnan tudod mindig, mit kell csinálni?

– Nem tudom – néztem rá.

– Akkor nem mondod el – vontam meg a vállát.

Elmosolyodtam.

– Csak figyelek.

– Mire?

– Rátok.

Csend lett. Szinte hallottam, hogy kattognak a fogaskerekek.

– Ez furá – mondta, majd el is szaladt, magamra hagyva a gondolataimmal.

Nálunk az otthonban sok minden közös: a szoba, a WC, a laptopunk... De nem ez a legfurcsább. A legfurcsább az, hogy az ember megtanul alkalmazkodni másokhoz. Megtanulja, mikor, mit szabad, mit nem. Mikor kell hallgatni, mikor felszólalni, kivel, hogyan kell beszélni és kivel, hogyan kell viselkedni. Ez olyan, mint egy közösségi tanfolyam, amire minket befizetett az élet.

Visszafelé a buszon szinte mindenki aludt, hisz az előző este mindenről szólt, csak nem az alvásról. Én szokásosan a gondolataimba merültem.

Heni néni mellém ült.

– Hamarosan te is mész – mondta halkan.

Bólintottam. – Nem szeretem ezt a témát.

– Félsz? – kérdezte.

– Nem tudom – feleltem őszintén.

Csak magamban cikáztak tovább a gondolataim.

A kikerülés gondolata az utóbbi két évben folyamatosan ott lebeg felettünk, mint egy guillotine, ami lesújtani készül. Az ember várja is meg nem is. Fél tőle, de ez a félsz izgalmas is egyszerre. Elkerülhetetlen: vár ránk a teljes önállóság. Saját magunkra kell főzni, mosni, takarítani, számlákat fizetni és nem nagyon lesz, aki segítsen – nem beszélve a túl sok csendről...

– Menni fog – mondta Heni néni.

– Honnan tudja?

Elmosolyodott.

– Mert itt már évek óta gyakorolsz.

Nem válaszoltam, de értettem. A gyermekotthon nem csak egy hely, hanem egy furcsa edzőpálya. Az ember itt megtanul:

- alkalmazkodni
- együtt élni
- másokra figyelni
- felelősséget vállalni
- megtanulsz közösen létezni.

Este, amikor visszaértünk, ugyanaz a zaj fogadott: ajtóok, nevetés, viták. A megszokott háttér.

Ledőltem az ágyra és hallgattam. És most először nem akartam a fránya csendet.